

Tidpunkt:

Torsdag den 6 februari 2020, kl. 16.45 – 16.58

Plats:

Hantverkargatan 2F, plan 2, Insikten

Närvarande:

Se bilaga

Justerat:

§§ 1-5, 7, 13-15, 18, 20-23

Den 18 februari 2020

Karin Lekberg
Vice ordförande

Sophia Granswed Baat
Ledamot

Sara-Carin Öhman
Sekreterare

Tidpunkt:

Torsdag den 6 februari 2020, kl. 16.45 – 16.58

Plats:

Hantverkargatan 2F, plan 2, Insikten

Närvarande:

Se bilaga

Justerat:

§§ 6, 8-12, 16-17, 19

Den 6 februari 2020

Karin Lekberg
Vice ordförande

Sophia Granswed Baat
Ledamot

Sara-Carin Öhman
Sekreterare

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Beslut

Vice ordförande Karin Lekberg (S) och ledamoten Sophia Granswed Baat (M) utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde. Justering av protokoll ska ske senast torsdagen den 20 februari 2020.

§ 2**Anmälan av protokoll**

2.1. Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens förvaltningsgrupp den 28 januari 2020.

2.2. Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor den 22 januari 2020.

Beslut

Anmälan av protokoll från utbildningsförvaltningens förvaltningsgrupp den 28 januari 2020, samt anmälan av protokoll från utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor den 22 januari 2020, som blivit vederbörligen justerade, anmäls och läggs till handlingarna.

§ 3

**Anmälan av beslut från kommunfullmäktige och
kommunstyrelsen inom nämndens verksamhetsområde**

Beslut från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inom
utbildningsnämndens verksamhetsområde anmäldes.

Beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 4**Anmälan av delegationsbeslut, inkomna handlingar m.m.**

Delegationsbeslut

- a) Beslutsrapporter till och med den 20 januari 2020
beträffande:
Förskoleavdelningen
Grundskoleavdelningen
Gymnasieavdelningen
Avdelningen för ekonomi och styrning
Avdelningen för utveckling och samordning
Avdelningen för personal och kompetensförsörjning
Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa

- b) Anmälan av Förslag till förändringar av reglerna för
Vidareutbildning av Lärare (VAL).
Kontorsutlåtande med anledning av svar på remiss från
kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1540.
Dnr. 1.6.1-10452/2019.

- c) Anmälan av Föreskrifter om ämnesplaner, kurser i
programmen och om vilka yrkeskunskaper som ska
krävas för att undervisa i ett yrkesämne.
Kontorsutlåtande med anledning av svar på remiss från
kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1988 och KS
2019/1985.
Dnr. 1.6.1-11245/2019 och 1.6.1-11248/2019

- d) Anmälan av Förslag till föreskrifter om ändring i
Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS
2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper
för särskild behörighet till utbildning som leder till
yrkeslärarexamen.
Kontorsutlåtande med anledning av svar på remiss från
Universitets- och högskolerådet, dnr. UHR 4.1.2-
02016/2019.
Dnr. 1.6.1-522/2020

- e) Anmälan av Förslag till samverkansöverenskommelse
mellan kommunerna i län och Region Stockholm om
damverkan och uppdrag för ungdomsmottagningarna
Kontorsutlåtande med anledning av svar på remiss från
Storsthlm.

- f) Anmälan av anställningsbeslut perioden 1 december
2019 till 15 januari 2020 enligt ärendegrupp: 1002 och
1002a.

- g) Anmälan av beslut om att skolplikten upphör på grund av varaktig vistelse utomlands, 30 stycken beslut perioden december 2019 till 15 januari 2020 enligt ärendegrupp: 407a.
Dnr 4.2.3-9876/2018.

Inkomna handlingar

- h) Implementering av dataskyddsförordningen Nr 5, 2019.
Projektrapport från Stadsrevisionen, dnr 3.1.3-107/2019
- i) Kontinuitetsplanering - it-avbrott Nr 6, 2019.
Projektrapport från Stadsrevisionen, dnr. 3.1.3-102/2019

Övrigt

- j) Anmälan av rapporterade anmälningar avseende kränkande behandlingar 2 december 2019 – 28 januari 2020.

Beslut

Anmälan godkänns och läggs till handlingarna.

§ 5**Verksamhetsberättelse 2019****Beslut**

1. Verksamhetsberättelse 2019 för utbildningsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Resultatenheter och anslagsenheter för 2020 godkänns enligt avsnitt 4 samt bilaga 3 och 4.
3. Utbildningsnämnden ansöker om budgetjustering om 41,5 mnkr för utbetalade bidrag till fristående förskolor med hög hyra, se bilaga 3.
4. Utbildningsnämnden godkänner kvalitets- och ledningssystem för elevhem vid RgRh Stockholm, bilaga 10.
5. Utbildningsnämnden godkänner kvalitets- och ledningssystem för habilitering vid RgRh Stockholm, bilaga 11.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 29 januari 2020, dnr. 1.2.2-118/2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Verksamhetsberättelse 2019 för utbildningsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Resultatenheter och anslagsenheter för 2020 godkänns enligt avsnitt 4 samt bilaga 3 och 4.
3. Utbildningsnämnden ansöker om budgetjustering om 41,5 mnkr för utbetalade bidrag till fristående förskolor med hög hyra, se bilaga 3.
4. Utbildningsnämnden godkänner kvalitets- och ledningssystem för elevhem vid RgRh Stockholm, bilaga 10.
5. Utbildningsnämnden godkänner kvalitets- och ledningssystem för habilitering vid RgRh Stockholm, bilaga 11.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilda uttalanden

Karin Lekberg m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Verksamhetsberättelsen för 2019 visar på utbildningsförvaltningens goda förmåga att anpassa verksamheten efter ett nytt läge, med elevernas och personalens bästa i fokus. Trots en skattesänkning som kostade stockholmarna nära en halv miljard i minskade resurser till välfärden lyckas utbildningsförvaltningen göra sitt bästa för att Stockholms elever inte ska drabbas. För det ska samtliga tjänstemän och personal ha en eloge.

Det är glädjande att årets resultat tar sig över till plussidan. I tertiärrapport två prognostiserades ett underskott om 25 miljoner kronor efter uttag ur resultatfonderna om 107 miljoner. Detta har nu utmynnats i ett uttag om 119 miljoner och ett resultat på 3 miljoner. Det betyder att förvaltningens hårda åtstramningsarbete under andra delen av året gav utdelning. Vi hade dock helst sett att de åtgärderna inte behövts och vi är fortsatt oroadade över att det krävs så pass stora uttag ur resultatfonderna för att klara budgeten. Det är inte långsiktigt hållbart.

Utbildningsnämndens budget för år 2020 är den sämsta på hela 2000-talet. En stor oro finns bland personal och fackliga företrädare för hur kvaliteten ska kunna behållas i en så snäv ram. Det är svårt att se hur man ska lyckas trolla med knäna för att få det att gå ihop. Verksamhetsberättelsen för 2019 ger en bild av en väl fungerande verksamhet men att satsningar behöver göras inom flera områden för att bibehålla och utveckla kvaliteten. Istället har den borgerliga majoriteten valt en annan riktning. En med uteblivna schablonökningar som kommer leda till nedskärningar. Eller som de fackliga organisationerna uttrycker det:

”Budgetförslaget som nu presenterats innehåller en historiskt låg schablonhöjning som inte kan ses på annat vis än att Stockholms politiska ledning har helt andra planer för skolväsendet än det som den akut behöver med stora utmaningar.”

Alla barn och ungdomar i Stockholm, oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har, ska få en god och likvärdig utbildning. Därför prioriterade vi 2019 mer resurser till skolorna och förskolorna och extra resurser till skolorna med de tuffaste utmaningarna. Vi hade högre schablonökningar för skolan än de borgerliga partierna. Det är av största vikt att arbetet för att minska skolsegregationen fortsätter. Glappet mellan de elever som presterar och de som inte gör det är fortsatt stor och staden måste prioritera arbetet för att minska den skillnaden.

Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Verksamhetsberättelsen för 2019 visar på en fortsatt positiv utveckling av kunskapsresultaten, men så länge skillnaderna mellan olika grupperingar av skolor kvarstår så är vi inte nöjda. Resultatspridningen mellan skolor minskade rejält under både 2017 och 2018, men under 2019 ökar den åter igen. Denna segregering är allvarlig och att motverka detta med alla medel borde vara av största prioritet. Det är oroväckande att elever som inte uppnår kraven för ett nationellt gymnasieprogram ökar i skolor med höga socioekonomiska index.

Vänsterpartiet anser att en likvärdig skola som ger varje elev de bästa möjligheterna att nå sin fulla potential är en av de viktigaste faktorerna för att säkra att varje barn når sin fulla potential och får de bästa möjligheterna att leva ett gott liv. Skolan behöver därför ges de resurser som krävs för att kunna fånga upp varje elev och ge dem det stöd som krävs för att nå kunskapskraven. Med Vänsterpartiets budget för 2019 hade förskolan, grundskolan och gymnasiet fått bättre förutsättningar att minska skillnaderna.

Det var glädjande att förvaltningen lyckades med att nå ett plusresultat för året, men det har krävts stora uttag ur resultatfonderna och en hårt åtstramningsarbete. Med tanke på det viktiga uppdrag som skolan har och den pressade situation som personalen och de fackliga organisationerna vittnar om hade vi hellre sett att verksamheterna hade kunnat fokusera mer på att utveckla sina verksamheter. Den strama budget med historiskt låga schablonhöjningar som den borgerliga majoriteten lagt för 2020, kommer att innebära nedskärningar. Detta är oroväckande eftersom det skolan nu behöver snarare är att arbeta för att bibehålla och utveckla verksamheternas kvalitet, och fortsätta arbetet med att förbättra arbetsvillkoren.

Vänsterpartiet har i riksdagen lyckats förhandla fram 7,5 miljarder kronor i nya generella statsbidrag till välfärden. Pengar som skulle kunna användas till en schablonhöjning som på riktigt stärker förskolans och skolans verksamheter.

§ 6**Etablering av paviljong och idrottstält vid
Adolfsbergsskolan**

Förslag till genomförandebeslut

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att etablera paviljong och idrottstält vid Adolfsbergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 35 mnkr.
2. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att etablera idrottstält till en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 2,5 mnkr.
3. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att etablera paviljong till en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 9,2 mnkr.
4. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag om arrende och markhyra första året om cirka 1,4 mnkr.
5. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om medgivande att etablera paviljong och idrottstält vid Adolfsbergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 35 mnkr samt en beräknad tillkommande årshyra om cirka 13,1 mnkr.
6. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 januari 2020, dnr. 2.6.3-8727/2017.

Elevprognosen ökar kraftigt i Mariehäll och år 2018 etablerades den nya skolenheten Adolfsbergsskolan. För att klara av det ökade elevantalet i området de närmaste åren har Adolfsbergsskolan behov av fler tillfälliga lokaler i väntan på permanent skolkapacitet. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att en paviljong med tillhörande idrottstält etableras vid Adolfsbergsskolan, och som medför att skolenheten får en total kapacitet för cirka 720 elever.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, SISAB, skolledningen, samt ett samordnande huvudskyddsombud.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att etablera paviljong och idrottstält vid Adolfsbergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 35 mnkr.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att etablera idrottstält till en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 2,5 mnkr. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att etablera paviljong till en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 9,2 mnkr. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag om arrende och markhyra första året om cirka 1,4 mnkr.

Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om medgivande att etablera paviljong och idrottstält vid Adolfsbergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 35 mnkr samt en beräknad tillkommande årshyra om cirka 13,1 mnkr.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 7**Byggnation av ny F-9 skola: Kista Äng**

Förslag till genomförandebeslut

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra byggnation av Kista Ängs skola, till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 385,2 mnkr och med en tillkommande hyra första året om cirka 20,9 mnkr.
2. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande av genomförande till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 385,2 mnkr och med en tillkommande hyra första året om cirka 20,9 mnkr.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 januari 2020, dnr 2.6.3-608/2015.

Den förväntade ökningen av antalet bostäder i stadsdelsnämndsområdet Rinkeby-Kista är bland de största i Stockholms stad. Kista förväntas bli bland de snabbast växande stadsdelarna i kommunen. För att tillgodose behovet av nya elevplatser föreslår utbildningsförvaltningen byggnation av en ny skola i området Kista Äng. Förslaget omfattar en F-9 skola med 3 paralleller för totalt cirka 900 elever. Skolan planerar att vara färdigställd år 2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning för ekonomi och styrning i samarbete med grundskoleavdelningen, SISAB, SLK vid samråd och ett samordnande huvudskyddsombud.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens genomförandeförslag att bygga Kista Ängs skola till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 385,2 mnkr och tillkommande hyra första året är cirka 20,9 mnkr.

Utbildningsnämnden begär hos Kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande av genomförande till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 385,2 mnkr, med en tillkommande hyra första året om cirka 20,9 mnkr.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 8**Paviljongetablering vid Kristinebergsskolan**

Förslag till genomförandebeslut

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att uppföra en tillfällig paviljong på Kristinebergsskolan, fastigheten Kristinebergs slott 4, till en uppskattad projektkostnad om ca 9,38 mnkr och med en tillkommande hyra år ett om ca 2,37 mnkr.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 januari 2020, dnr. 2.6.3-5086/2019.

Inför höstterminen 2020 finns ett prognosticerat underskott på elevplatser i förskoleklass på Kungsholmen. För att kunna erbjuda skolplatser till förväntat antal elever föreslår förvaltningen en inhyrning av en paviljong med kapacitet för 120 elever, som placeras på Kristinebergsskolan. Paviljongen uppförs i två våningar med sammanlagt fyra klassrum på befintlig skolgårdsyta. Projektet förutsätter beviljat tidsbegränsat bygglov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, Kristinebergsskolan och SISAB. Samråd med huvudskyddsombud pågår.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att uppföra en tillfällig paviljong på Kristinebergsskolan, fastigheten Kristinebergs slott 4, till en uppskattad projektkostnad om cirka 9,38 mnkr och med en tillkommande hyra år ett om cirka 2,37 mnkr.

Beslutet föreslås bli justerat omedelbart med anledning av tidplanen förutsätter beställning i början av februari 2020.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 9**Verksamhetsanpassningar av Olaus Petriskolan**

Förslag till genomförandebeslut

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens genomförandeförslag för verksamhetsanpassningar i Olaus Petriskolan till en beräknad hyresgenererande projektkostnad om cirka 14,0 mnkr och en tillkommande hyra det första året om cirka 1,0 mnkr.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 17 januari 2020, dnr. 2.6.3-11457/2018.

SISAB planerar att genomföra underhållsåtgärder i Olaus Petriskolan. Utbildningsförvaltningen föreslår att vissa verksamhetsanpassningar och tillgänglighetsåtgärder genomförs i samband med SISABs projekt. Verksamhetsanpassningarna inkluderar åtgärder i kök och matsal och ett förbättrat inomhusklimat. Tillgänglighetsåtgärderna avser enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler. Evakuering under projekttiden löses med hjälp av Gärdesskolans befintliga lokaler.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, SISAB, representanter för skolledningen samt ett samordnande huvudskyddsombud.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag om att genomföra verksamhetsanpassningar på Olaus Petriskolan till en beräknad hyresgenererande projektkostnad det första året om cirka 14,0 mnkr och en tillkommande hyra det första året om cirka 1,0 mnkr.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 10**Klimathandlingsplan 2020-2023**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1041

Beslut

1. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 17 januari 2020, dnr. 1.6.1-10167/2019.

Kommunstyrelsen har remitterat ”Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040” till utbildningsnämnden för yttrande. Klimathandlingsplanen syftar till att precisera stadens arbete för att uppnå klimatmålen i miljö-programmet. I handlingsplanen beskrivs hur staden kan uppnå fossilfrihet 2040, via en klimatbudget på maximalt tillåten utsläppsmängd växthusgaser. Konsumtionens betydelse har behandlats och även frågan om stärkt samarbete.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till klimathandlingsplanen med insatser för att nå målen om ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 samt en fossilfri organisation 2030. Förvaltningen anser att samordning, enhetlighet och stöd, liksom erfarenhetsutbyten, är viktigt i stadens strävan att minska miljö- och klimatpåverkan. En nära samverkan med serviceförvaltningen är en förutsättning för att säkerställa att livsmedelsavtalen innehåller produkter som uppfyller kravet på en så låg miljö- och klimat-belastning som möjligt. Även en nära dialog med producenter och grossister är nödvändig för att påverka utbudet och möta framtidens krav. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart på grund av kort svarstid.

Yrkande

Karin Lekberg m.fl. (S) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Tina Kratz m.fl. (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Karin Lekberg m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

Vi välkomnar den efterlängta klimathandlingsplanen för åren 2020-2023, för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm år 2040. Klimatomställningen måste mötas med en radikal politik för att minska vår miljöbelastning och vårt uttag av jordens resurser. Stockholm är idag en av få städer vars utsläppsminskningar och ambitioner ligger i linje med FN:s 1,5-gradersmål. Vi ska fortsätta vara världsledande, inspirera till klimatomställning och sprida goda exempel från en stad som ligger i framkant. Det kräver samarbete mellan samhällsaktörer, näringsliv, civilsamhälle och medborgare.

Vi beklagar att stadens klimathandlingsplan, som ska gälla från år 2020, kommit så sent att målsättningarna och indikatorerna inte kan föras in i stadens budget för samma år, eftersom handlingsplanen kommer efter att budgeten redan är beslutad i kommunfullmäktige. Vi har länge vetat att en ny klimathandlingsplan behövdes tas fram och bli klar i tid för att synkas med budgeten under år 2019. Denna försening innebär i praktiken ett förlorat år för stadens klimatarbete. Det är mycket allvarligt.

I handlingsplanen står att utsläppsbetingen ska arbetas in i nämnders och bolags verksamhetsplaner, fastän dessa redan är antagna. Ett rimligare förfarande är att istället göra betingen till indikatorer som då förs in i stadens ordinarie ledningssystem ILS.

Vi vill i likhet med remissvaret från stadens råd för Agenda 2030 framhålla kopplingen till den sociala dimensionen av

hållbar utveckling. Olika grupper i samhället drabbas olika hårt av miljö- och klimatproblem och politiken för att möta klimatproblemen måste gå hand i hand med en aktiv politik för jämlikhet och jämställdhet. Agenda 2030-rådet skriver: Starka insatser i miljöpolitiken och högre klimatambitioner kan, rätt utformat, bidra till att minska olika klyftor i staden som mellan män och kvinnor, stadsdelar och inkomstgrupper. På samma sätt kan insatser för att minska klyftor vara viktiga för att klara av att göra tillräckliga åtgärder för att nå de uppsatta målen. Detta är viktigt och bör höras i det fortsatta arbetet med handlingsplanen.

Även ekonomiska aspekter saknas i klimathandlingsplanen. De föreslagna åtgärderna bör kompletteras med uppskattningar på vad de kommer att kosta. Det blir då tydligt vilka åtgärder som ger störst utsläppsminskningar för varje använd krona. Dessutom tydliggörs att vissa utsläppsminskningar leder till direkta besparingar, så som energieffektiviserande åtgärder.

I handlingsplanen står att staden med dess infrastruktur och ägande av cirka tio procent av byggnadsbeståndet utgör en unik plattform för utveckling av näringslivets smarta miljötekniska lösningar. Det är en stor styrka och innebär att när staden satsar på exempelvis energieffektivisering får det stor effekt. På så sätt hänger de blågrönas planerade utförsäljningar ihop med klimatfrågan. För varje utförsäljning avser sig staden rådighet.

Stockholmarnas och civilsamhällets deltagande är frånvarande i klimathandlingsplanen. Den inledande sammanfattningen måste kompletteras med detta. Kapitlet ”Samverkan med stadens näringsliv, stockholmarna och nätverk för städernas klimatarbete” behöver utvecklas och stärkas.

Åtgärder inom transportsektorn

Vägtransporter står för cirka 40 procent av Stockholms totala utsläpp av växthusgaser, nämligen 863 000 ton. Ingen minskning har skett sedan år 1990 och bilanvändningen ökar. Koldioxidutsläppen från transporterna måste därför minska drastiskt och är ett av de områden som kräver mest akuta och långtgående åtgärder. Detta avspeglas dock inte i handlingsplanens åtgärder för transportsektorn. Istället ska en ny handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp från vägtrafiken tas fram. Vi har inte tid att invänta ett nytt dokument, det finns många åtgärder som bör vidtas direkt.

I handlingsplanen kan vi läsa att staden idag saknar rådighet över de mest kraftfulla åtgärderna. Det finns dock åtgärder som staden har rådighet över men som inte nämns. En sådan åtgärd

är höjda parkeringsavgifter (vilket också är i enlighet med stadens parkeringsstrategi). Detta är ett av de verktyg staden har och som vi vet får effekt på bilanvändandet. Det leder inte bara till minskade koldioxidutsläpp utan även till mindre behov av gatuparkering vilket i sin tur skapar ett trevligare gaturum med mindre trängsel och mer utrymme för exempelvis gående, cyklande och uteserveringar.

En annan åtgärd är ändrade krav på massgodsfordon (i enlighet med Tungtrafikutredningen). Massgodsfordonen står idag för hälften av all godsmängd i staden. En förändrad längdbegränsning så att massgodstransporter tillåts med fordon upp till 15 meter, istället för dagens 12 meter, skulle medföra att antalet transporter av massgod kan reduceras med hela 48,3 procent. Utifrån 2017 års statistik motsvarar det en minskning med ca 775 tunga fordon per år. Eller en reduktion på cirka 50 000 ton koldioxidutsläpp per år, att jämföra med övriga föreslagna åtgärder som ligger på ca 1 000-3 000 ton. Detta är en åtgärd som skulle få enorma effekter från klimatet. Att denna förändring, som föreslogs av Tungtrafikutredningen redan år 2017, har blockerats är anmärkningsvärt.

Att koldioxidutsläppen från vägtrafiken ökar kan till stor del förklaras med en stor ökning av lätta lastbilar. Detta måste ändras. Ett sätt är att skapa fler samlastningscentraler, då blir fordonsrörelserna mindre, både av lätta och tunga lastbilar, koldioxidutsläppen blir lägre och stadsrummet blir trevligare. Trafikkontoret skulle kunna analysera vilka platser i staden där det skulle vara lämpligt med en samlastningscentral och utifrån det inventera vilka garage som skulle vara lämpliga att använda för omlastningscentraler. Berörda aktörer på de utvalda platserna kan sedan stöttas i att få igång en samlastningsverksamhet liknande framgångsexemplet Älskade stad.

Enligt handlingsplanen är frågan om vad fordon körs på ett centralt utvecklingsområde. För att skynda på omställningen till exempelvis eldrift kan staden redan nu bestämma att försäljning av fossila drivmedel ska förbjudas år 2030. Målet är att detta ska vara nationell lagstiftning, det är en av de saker som staden bör verka för. Parallellt bör ett arbete föras med regionen för att hitta möjligheter att nå ett regionalt stopp som kan kommuniceras med stockholmarna i god tid. Agenda 2030-rådet menar att sådana tydliga "aspiratoriska" mål driver på förändringar i andra led.

I handlingsplanen kan vi läsa att majoriteten av stockholmarnas bilresor görs på fritiden för att handla, uträtta ärenden och utöva fritidsaktiviteter. Sådana resor är splittrade i tid och plats och

därför svåra att möta med kollektivtrafik som bygger på att många färdas samtidigt längs samma rutt. Även om bilpooler inte minskar denna biltrafik så har personer som valt bort eget bilägande och istället nyttjar bilpool, taxi eller nya delningstjänster också en tendens att minska sitt totala bilresande. Med en utveckling där färre personer äger sin egen bil och istället nyttjar bilpooler kommer dessutom mycket yta att frigöras från stadsrummet. En bil står parkerad en stor del av sin tid, det innebär att ett skifte till bilpoolslösningar skulle innebära ett minskat behov av antal bilar. Staden behöver därför främja bilpooler och göra det enklare att använda bilpool jämfört med att ha en egen bil, istället för att endast fokusera på laddplatser till de som har råd att köpa en egen elbil. De gröna parkeringstalen måste utvärderas så att dessa snarast vid behov kan skärpas i syfte att göra det fördelaktigt för byggherrar att vid nybyggnation inrätta bilpool med elbilar istället för att anlägga parkeringsplatser. Staden bör också uppvakta regionen om att omvandla SL-kortet till ett mobilitetskort där även bilpooler ingår.

För att få fler att åka kollektivt istället för att ta bilen, och inte bara att fler väljer kollektivtrafiken framför gång och cykel, krävs åtgärder för att minska bilismen där kollektivtrafiken är ett alternativ. Trafikkontoret har tagit fram en trafikplan för city som innehåller sådana förslag. Trafikplanen för city måste antas och fler trafikplaner måste tas fram.

Många av åtgärderna i handlingsplanen handlar om att staden ska verka för regelförändringar på trafikområdet. Några avgörande regelförändringar saknas dock. Det står att staden ska verka för att trängselskatterna miljödifferteras. Även parkeringsavgifterna måste kunna miljödifferteras så att exempelvis elbilar i bilpooler kan få lägre parkeringsavgifter. Trängselskattportalerna måste också kunna användas för att beivra fordon som olagligt kör in i en miljözon så att miljözonerna får effekt.

Handlingsplanens föreslagna åtgärder fokuserar endast på att verka för att straffa dem som gjort ett felaktigt val när de köpte bil för tio år sedan. Vi behöver istället sätta fokus på att verka för att stockholmarna gör rätt val nu. Staden borde därför verka för att malus-delen i bonus malus-systemet stärks så att det blir avsevärt dyrare att idag köpa en tyngre bil som ska drivas med fossilt bränsle. Samtidigt som staden försöker påverka regeringen och EU kring regleringen av etanol måste staden också uppvakta regeringen om att påskynda ökningen av reduktionsplikten så att befintliga dieselbilar snarast kan köras på biodiesel.

I handlingsplanen står att stadens rådighet över flygsektorn är liten. Det stämmer inte. Även om avtalet för Bromma flygplats löper ut år 2038 (det förlängdes av de borgerliga partierna år 2008), måste staden fortsätta arbetet med att förbereda för nedläggning. Det handlar om att börja planera för en ny stadsdel med tiotusentals nya bostäder och arbetsplatser samt utbyggd kollektivtrafik. Infrastrukturen har långa ledtider i planering och genomförande och därför är det viktigt att redan nu fastställa nedläggningen av Bromma flygplats. Det behövs tydliga förutsättningar för att starta det praktiska arbetet för uppförandet av den nya stadsdelen. Men istället för handlingskraft stoppas nedläggningen på grund av politiska låsningar i den blågröna majoriteten. Det är mycket allvarligt att inget görs för att lägga ner Bromma flygplats och att detta återspeglas i stadens klimathandlingsplan.

En annan allvarlig del av flygtransporterna i Stockholm är att våra skattebetalare subventionerar flygtrafiken och ökande klimatutsläpp. Genom att staden inte tar ut full markhyra av flygplatsen kan biljettpriser hållas nere och därmed gynnas exempelvis inrikesflyget på bekostnad av tåg och annan kollektivtrafik. Denna subventionering måste upphöra.

Åtgärder inom energianvändning för värme och kyla inom bebyggelsen

Avsnittet ska enligt rubriken handla om energianvändning, men handlar även om energiproduktion. I vissa delar blandas dessa så mycket att det blir svårt att utläsa om utsläppsminskningar kommer från minskad användning eller ökad lokal produktion. Detta skapar otydlighet i styrningen. Avsnittet behöver tydliggöras så att det framgår vad som rör energianvändning och vad som rör energiproduktion.

En viktig del i klimatarbetet handlar om att energieffektivisera byggnader. När staden mäter köpt energi istället för faktiskt använd energi (nettoenergi) blir siffrorna missvisande. Det går också emot vad flera tunga organisationer förordar. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att förnybar energi som produceras i anslutning till byggnaden eller på dess tomt inte ska räknas bort från byggnadens energianvändning. Anledningen är att det ger en godtycklig styrning till vissa energianläggningar och till mindre energieffektiva byggnader. Att fokusera på köpt energi styr bort från fjärrvärme i flerbostadshus och lokaler och skulle öka elanvändningen för uppvärmning och minska elproduktionen i kraftvärmesystemet. När vi socialdemokrater skrev en motion om att mäta använd energi istället för köpt energi i stadens klimathandlingsplan fick vi svaret att detta redan görs. Därför är vi väldigt förvånade över

att den nya klimathandlingsplanen redovisar och reglerar köpt energi. Detta måste ändras i handlingsplanen.

Staden har misslyckats med att nå sina mål för energieffektivisering i byggnader. I handlingsplanen bortförklarats detta med omfördelningar av bolagens uppdrag, ökade satsningar på nyproduktion och minskade medel till underhåll och energiåtgärder i det befintliga beståndet. Samtidigt har stadens skolfastighetsbolag SISAB, som ökat sin nyproduktion oerhört mycket, inte bara lyckats nå sina energieffektiviseringsmål utan även överträffat dem. SISAB har lyckats tack vare digitalisering, automatisering och artificiell intelligens. De har utvecklat ett eget digitalt system som samtliga fastighetsbolag i staden kan använda, men ändå är SISAB fortfarande ensamma om att använda systemet. Åren 2012-2018 minskade de sina utsläpp med 18 500 ton koldioxid. Detta kan alltså vara en av de viktigaste åtgärderna för att staden ska kunna minska utsläppen från sina byggnader. Därför måste driftoptimering genom digitalisering, automatisering och AI skrivas in i handlingsplanen.

I handlingsplanen måste det tydliggöras att stadens bolag inte kan uppnå sina energieffektiviseringsmål genom att sälja de byggnader som har sämst energiprestanda.

Stadens rådgivning till privata fastighetsägare bedöms ge marginell effekt enligt handlingsplanen. Det är inte rimligt att nöja sig med detta. Istället måste staden ta ett kraftigt omtag och förstärka arbetet. Det finns en stor potential i att nå ut ännu mer till ännu fler och därmed få större påverkan. Ett aktivt och uppsökande arbete med praktisk vägledning och rådgivning borde bedrivas gentemot främst bostadsrättsföreningar vad gäller energieffektivisering.

Vad gäller fjärrvärmens måste kolkraftvärmeverket i Värtan stängas och ett nytt kraftvärmeverk byggas i Lövsta. I handlingsplanen står att stängningen ska ske senast år 2022, detta måste justeras till år 2020. Även koldioxidbudgeten måste justeras.

Omställningen av bebyggelsens uppvärmning har tack vare fjärrvärmesystemet varit banbrytande. Fjärrvärmens är dock mer än en historisk framgångssaga, den är banbrytande än idag. Stockholm Exergi minskade sina utsläpp med 300 000 ton koldioxid när de år 2016 öppnade det bioeldade kraftverket i Värtan. I år minskar utsläppen med ytterligare 300 000 ton när de stänger kolkraftverket. Till år 2030 är Stockholm Exergis ambition att inte bara vara klimatneutral utan även en kolsänka. Detta är möjligt tack vare den teknik de utvecklar för att fånga

in och lagra koldioxidutsläpp från förbränning av biobränslen (BECCS). Så mycket som 800 000 ton koldioxid per år kan samlas in vid biokraftvärmeverket i Värtan. På sikt är potentialen 2 miljoner ton koldioxid per år när fler av Exergis kraftverk får tekniken. En åtgärd som staden behöver arbeta med är att ställa krav på att installera klimatneutral fjärrvärme i nyproduktion av flerbostadshus, skolor och idrottsfastigheter.

I avsnittet kan vi läsa om kvarvarande utsläpp från fjärrvärmerna. Där tas bland annat upp el till fjärrvärmens värmepumpar. Det är anmärkningsvärt att kvarvarande utsläpp inte redovisas för något annat än fjärrvärmerna. Varför ska utsläpp från elen till fjärrvärmens värmepumpar redovisas med inte elen till fastighetsägares värmepumpar?

Åtgärder inom elproduktion och användning

I handlingsplanen beskrivs hur flera utsläppsminskande åtgärder inom bebyggelsen och transportererna innebär en elektrifiering, till exempel byte av oljepannor i småhus till värmepumpar, elfordon och elanslutning av fartyg som ligger vid kaj. Detta leder till att den totala elanvändningen troligen kommer att öka framöver.

Ett avsnitt har rubriken ”elbrist”. Eftersom elbrist kan uppstå av olika orsaker, brist på elenergi, effektbrist och nätkapacitetsbrist, bör begreppen korrigeras för att inte skapa onödig förvirring. I Stockholm råder inte brist på elenergi, däremot effektbrist och nätkapacitetsbrist.

Ett stort hinder för elektrifieringen, och därmed klimatomställningen i vissa sektorer, är dagens effektbrist och nätkapacitetsbrist. Att i handlingsplanen bara konstatera att det för närvarande inventeras vad som kan göras för att begränsa effektuttaget är inte tillräckligt. Staden måste arbeta med frågan på ett mer strategiskt och genomgripande sätt. Att detta arbete avstannade i och med majoritetsskiftet i oktober 2018 är mycket allvarligt. Först ett år senare, i december 2019, har en så kallad elsamordnare presenterats. Handlingsplanen behöver innehålla skarpa förslag och indikatorer för att hantera effektbristen och nätkapacitetsbristen. Nu riskerar vi att på ytterligare ett område stå inför förlorade år på grund av onödiga förseningar.

Åtgärder inom gasproduktion och användning

I handlingsplanen kan vi läsa att läckagen av metangas från ledningsnätet ger utsläpp på cirka 30 000 ton koldioxidekvivalenter, men att läckaget inte ingår i stadens beräkningar av utsläpp. Läckaget är mångdubbelt större än

utsläppen vid förbränningen av gas. Det är oacceptabelt att vi inte låtsas om ett så stort utsläpp i beräkningar och budget. För att få rättvisande siffror måste detta korrigeras så att även läckaget ingår i beräkningarna. Åtgärder måste specificeras för hur läckage kan minimeras och elimineras. Staden bör också sätta upp vad Agenda 2030-rådet kallar för ett aspiratoriskt mål om att endast förnybar gas ska användas senast år 2030.

Etappmål 2030 för stadens egna verksamheter

Staden ska inte kunna avsäga sig ansvar genom att privatisera eller lägga ut verksamheter på entreprenad. En åtgärd måste därför vara att ställa klimatkrav i upphandlingar av tjänster, exempelvis på utsläpp från transporter.

Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser

Handlingsplanen saknar mål för utsläppsminskningar på de konsumtionsbaserade utsläppen. Detta är inte tillfredsställande. Samtliga åtgärder måste ha beräknade utsläppsminskningar, det är inte rimligt att de konsumtionsbaserade utsläppen undantas från detta. När åtgärder beslutas måste det framgå vad de beräknas leda till och vara möjligt att följa upp utfallet.

Klimatpåverkan från bygg- och anläggningssektorn i Sverige är mycket stor. Det syns inte i Stockholms statistik eftersom en stor del av utsläppen kommer från tillverkningen av byggmaterial (80 procent av byggskedets klimatpåverkan). I både bygg- och anläggningsprojekt bidrar cement i betong tillsammans med stål till en stor andel av ett projekts klimatpåverkan. Bostadsbyggande med massivträstomme har tidigare visat sig stå för knappt hälften så stor klimatpåverkan som betong om inga aktiva val görs. Cementets klimatpåverkan har dock minskat över tid. Oberoende av systemval så har alla material och alla processer möjlighet att optimeras med avseende på klimatpåverkan. Branschen själv uppmanar beställare att beakta klimatpåverkan i tidiga skeden av plan- och byggprocessen och att ställa funktionsbaserade upphandlingskrav där innovativa lösningar med låg klimatpåverkan i ett livscykelperspektiv premieras. Det är mycket bra att handlingsplanen innehåller åtgärder om att ta fram kravspecifikationer, det måste dock tydliggöras att dessa ska utgå från ett livscykelperspektiv.

En stor del av klimatpåverkan kommer från den mat vi äter. För att klara mål om minskade utsläpp från maten måste vi tillsammans ta ansvar för hur vi gemensamt kan erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter. Enligt stadens matstrategi ska en modell tas fram för att beräkna, följa

upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider. Med en sådan modell kan staden ställa samordnade krav i upphandlingar och ta fram relevanta mål och indikatorer. Att denna modell inte blivit klar i tid för att ta fram indikatorer till budgeten för år 2020, men nu inte heller i tid för att tas med i klimathandlingsplanen, är mycket beklagligt. Viktig tid förloras på grund av förseningen. I klimathandlingsplanen står att kostplaneringsverktyg kan införas som beräknar klimatbelastningen från måltider. Det är inte tillräckligt skarpt. Staden måste skyndsamt ta fram en sådan modell. När modellen är klar behöver matstrategi, måltidsriktlinjer och kostpolicy uppdateras med konkreta mål angående utsläpp och matsvinn som följs upp via stadens ledningssystem ILS.

I handlingsplanen står att en stadsövergripande resepolicy är under framtagande för att minska klimatpåverkan från stadens resor liksom en modell för kompensation av klimatpåverkan från flygresor. Resepolicyn, som har varit på remiss, reglerar att flygresor ska nyttjas för längre utrikesresor där tåg och buss inte utgör ett alternativ. Vi anser att det onödiga resandet med flyg måste elimineras. Samtidigt kommer det alltid att finnas tillfällen där flyg är ett försvarbart alternativ, till exempel för att tåg och buss inte finns eller för att det är motiverat av tidsskäl. Därför har vi krävt att resepolicyen måste kompletteras med att alla flygresor måste klimatkompenseras. Vi har också skrivit en motion om klimatkompensation, men fick då svar från stadens majoritet att klimatkompensation inte var möjlig. Om majoriteten nu menar allvar hoppas vi att det presenteras ett skarpt förslag inom kort. Tillräckligt mycket tid har redan gått förlorad. Handlingsplanen behöver också kompletteras med en åtgärd om att införa ett system för klimatkompensation av flygresor.

En av åtgärderna om cirkulär ekonomi handlar om att utreda att införa miniåtervinningscentraler. Det är en bra idé, men inte tillräcklig. Åtgärden bör vidgas till att på flera sätt öka tillgängligheten till återvinning. En annan åtgärd som bör genomföras direkt är att öka öppethållandet på stadens befintliga återvinningscentraler.

Det behövs tydliga åtgärder kring hur stockholmarna, civilsamhället och det engagemang som redan finns kan involveras i klimatarbetet. Handlingsplanen behöver kompletteras med åtgärder om att stödja folkbildningsorgan, utforma och stärka lokala initiativ i stadsdelarna och växla upp arbetet med klimatsmarta stockholmare.

Tina Kratz m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra följande

Det är glädjande att en ny Klimathandlingsplan och tillhörande strategidokument till sist kommer till stånd. Med det sagt är det dock olyckligt att program och handlingsplan kommer så pass försenade då verksamheterna nu ges begränsad eller ingen möjlighet att inarbeta åtgärder i sina verksamhetsplaner. I princip innebär det att program och handlingsplan inte kommer att ha något större genomslag förrän 2021. Att ställa om samhället till en hållbar framtid är vår tids kanske mest avgörande utmaning, och avgör på många sätt förutsättningarna för all annan politik. Trots många goda intentioner och en mängd lovvärda initiativ tycker Vänsterpartiet att denna mest grundläggande insikt saknas i Miljöprogrammet och att denna avsaknad tar sig uttryck i en rad konkreta ställningstaganden. Det är tydligt att detta program är en kompromiss mellan att sätta tillväxt eller hållbarhet först. Vi är positiva till en politik som förenar omställning med en hållbar tillväxt, så att människors välfärd säkras så långt det är möjligt. Det finns dock tillfällen där ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet kommer i konflikt, och en insikt om det klimatnödläge vi befinner oss i innebär att hållbarheten måste gå före i varje sådant fall. I den händelse detta innebär ekonomiska kostnader bör dessa finansieras av de som har mest tillgångar för att därmed säkerställa en rättvis och hållbar omställning. Det är denna kombination av tydligt rättvise- och omställningsperspektiv som saknas i det nuvarande programmet och därför gör att det svävar på målet på flera områden.

§ 11**Nytt miljöprogram för Stockholm 2020–2023**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1040

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 17 januari 2020, dnr. 1.6.1-10168/2019.

Kommunstyrelsen har remitterat "Nytt miljöprogram för Stockholm för perioden 2020–2023" till utbildningsnämnden för yttrande.

Programmet identifierar Stockholms mest prioriterade utmaningar och målsättningar på miljöområdet. Programmet är strukturerat utifrån sju prioriterade mål för Stockholms miljö på lång sikt. Programmet betonar behovet av nya och utvecklade arbetssätt för att nå målen. Samverkan, innovation, inköp, upphandling och kommunikation lyfts som strategiska verktyg för genomförandet av programmet. Utbildningsnämnden ansvarar för att genomföra aktiviteter som bidrar till etappmål under fem av programmets sju övergripande mål.

Utbildningsförvaltningen ser överlag positivt på miljöprogrammets utformning, målsättningar och åtgärder. Förvaltningen konstaterar att arbetet med att nå delmålen, liksom implementering av programmet, ställer höga krav på samordning och förändrade arbetssätt såväl på skolorna som inom central förvaltning. Kraven ökar också på en nära samverkan med andra nämnder och bolag för att nå målen. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning, i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen

som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av svarstiden på remissen.

Yrkanden

Karin Lekberg m.fl. (S) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Tina Kratz m.fl. (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet förvaltningens förslag.

Reservationer

Karin Lekberg m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

Vi välkomnar det efterlängtade miljöprogrammet för åren 2020-2023. Klimatomställningen måste mötas med en radikal politik för att minska vår miljöbelastning och vårt uttag av jordens resurser. Stockholm är idag en av få städer vars utsläppsminskningar och ambitioner ligger i linje med FN:s 1,5-gradersmål. Vi ska fortsätta vara världsledande, inspirera till klimatomställning och sprida goda exempel från en stad som ligger i framkant. Det kräver samarbete mellan samhällsaktörer, näringsliv, civilsamhälle och medborgare.

Vi beklagar att stadens miljöprogram, som ska gälla från år 2020, kommit så sent att målsättningarna och indikatorerna inte kan föras in i stadens budget för samma år, eftersom programmet kommer efter att budgeten redan är beslutad i kommunfullmäktige. Vi har länge vetat att ett nytt miljöprogram behövdes tas fram och bli klart i tid för att synkas med budgeten under år 2019. Denna försening innebär i praktiken ett förlorat år för stadens klimatarbete. Det är mycket allvarligt.

Vi vill i likhet med remissvaret från stadens råd för Agenda 2030 framhålla kopplingen till den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Olika grupper i samhället drabbas olika hårt av miljö- och klimatproblem och politiken för att möta klimatproblemen måste gå hand i hand med en aktiv politik för jämlikhet och jämställdhet. Agenda 2030-rådet skriver: Starka insatser i miljöpolitiken och högre klimatambitioner kan, rätt utformat, bidra till att minska olika klyftor i staden som mellan

män och kvinnor, stadsdelar och inkomstgrupper. På samma sätt kan insatser för att minska klyftor vara viktiga för att klara av att göra tillräckliga åtgärder för att nå de uppsatta målen. Detta är viktigt och bör höras i det fortsatta arbetet med programmet.

Även ekonomiska aspekter saknas i miljöprogrammet. De föreslagna åtgärderna bör kompletteras med uppskattningar på vad de kommer att kosta. Det blir då tydligt vilka åtgärder som ger störst utsläppsminskning för varje använd krona. Dessutom tydliggörs att vissa utsläppsminskningar leder till direkta besparingar, så som energieffektiviserande åtgärder.

Agenda 2030-rådet uppmanar i sitt remissvar staden att sätta vad de kallar aspiratoriska mål, det vill säga tydliga och uppföljningsbara mål som staden arbetar för att nå men som kräver insatser av flera aktörer än staden. Vi håller med om att detta skulle vara ett bra inslag i miljöprogrammet och föreslår att programmet kompletteras med sådana mål, till exempel att inga fossila drivmedel ska säljas inom stadens gränser från år 2030 och att Bromma flygplats ska läggas ner så snart som möjligt men senast år 2038.

Samtliga ärenden som beslutas i ett politiskt organ i Stockholms stad bör innehålla en klimatkonsekvensanalys. På så sätt framgår det av beslutsunderlagen om förslaget kommer att leda till ökade eller minskade utsläpp.

I programmet hänvisas till andra program, till exempel stadens program för inköp 2020-2023. När inköpsprogrammet var på remiss var vi tydligt kritiska mot att det innehöll alltför få och svaga skrivningar om klimat och miljö. När miljöprogrammet nu kom är det tydligt att ambitionerna i miljöprogrammet inte speglas i inköpsprogrammet. Det är diffust vilka klimat- och miljökrav som staden ska ställa i sina upphandlingar, istället för skarpa krav finns bara korshänvisningar och otydlighet. Staden upphandlar för cirka 40 miljarder kronor årligen och en stor del av stadens klimatutsläpp avgörs av upphandlingskraven. Vi är mycket kritiska till att inga skarpa krav ställs på upphandlingar. Målet måste vara att nå ett krav på nollutsläpp eller klimatneutralitet i alla upphandlingar, men till dess ska alla relevanta upphandlingar innehålla krav på minskade utsläpp.

Ett annat dokument som det hänvisas till i miljöprogrammet är en ny handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp från vägtrafiken. Eftersom koldioxidutsläppen från transporterna, som står för cirka hälften av de beräknade växthusgasutsläppen i Stockholm, fortsätter att öka är det angeläget med särskilt långtgående krav för just trafiken. Samtidigt beklagar vi att de

akuta åtgärder som behöver vidtas saknas i programmet eftersom ännu ett dokument ska inväntas och sedan hänvisas till. Redan nu finns kraftfulla åtgärder som behöver sättas in. Åtgärderna handlar om höjda parkeringsavgifter (i enlighet med stadens parkeringsstrategi), ändrade krav på massgodsfordon (i enlighet med Tungtrafikutredningen), tillskapande av fler busskörfält, tillskapande av fler samlastningscentraler, införande av ett regionalt förbud av försäljning av fossila drivmedel år 2030 och prioritering av investeringar i infrastruktur för hållbara transporter.

En viktig del i klimatarbetet handlar om att energieffektivisera byggnader. När staden mäter köpt energi istället för faktiskt använd energi (nettoenergi) blir siffrorna missvisande. Det går också emot vad flera tunga organisationer förordar. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att förnybar energi som produceras i anslutning till byggnaden eller på dess tomt inte ska räknas bort från byggnadens energianvändning. Anledningen är att det ger en godtycklig styrning till vissa energianläggningar och till mindre energieffektiva byggnader. Att fokusera på köpt energi styr bort från fjärrvärme i flerbostadshus och lokaler och skulle öka elanvändningen för uppvärmning och minska elproduktionen i kraftvärmesystemet. När vi socialdemokrater skrev en motion om att mäta använd energi istället för köpt energi i stadens miljöprogram fick vi svaret att detta redan görs. Därför är vi väldigt förvånade över att det nya miljöprogrammet reglerar köpt energi och att solceller nämns som ett sätt att energieffektivisera. Solceller är bra, men de ger inte en energieffektivisering, och bör därför istället ha en egen punkt (sidan 23). Indikatorn för att uppnå målet ”effektiv energianvändning” måste ändras till ”totalt använd energi (nettoenergi) i stadens verksamheter”. Detta måste också konsekvensändras i programmet (på sidan 22).

I början av miljöprogrammet finns bra skrivningar om digitaliseringens och den artificiella intelligensens (AI) möjligheter inom effektivisering av energianvändning. Samtidigt nämns inte detta under avsnittet om energieffektivisering av stadens byggnader (sidan 23). SISAB, det enda fastighetsbolag inom staden som nått sina energieffektiviseringsmål, har lyckats just tack vare digitalisering, automatisering och AI. De har utvecklat ett eget digitalt system som samtliga fastighetsbolag i staden kan använda, men ändå är SISAB fortfarande ensamma om att använda systemet. Åren 2012-2018 minskade de sina utsläpp med 18 500 ton koldioxid. Detta kan vara en av de viktigaste åtgärderna för att staden ska kunna minska utsläppen från sina byggnader. Därför måste driftoptimering genom digitalisering, automatisering och AI skrivas in i miljöprogrammet.

Ett sätt att öka antalet energieffektiviserande åtgärder vid renoveringar är genom att använda en lägre kalkylränta. En långsiktig investering, såsom energieffektivisering i fastigheter, medför en låg risk och en lägre kalkylränta kan därför accepteras. Med en sänkning av kalkylräntan blir antalet lönsamma åtgärder fler. Miljöprogrammet borde fastställa att staden ska använda lägre kalkylränta för projekt som gäller energieffektivisering för att öka takten i projekten.

I en fotnot till avsnittet om effektiv energianvändning (sidan 22) kan vi läsa att indikatorn för relativ energianvändning inte påverkas av utförsäljningar av fastighetsbestånd. Vi vill ha ett klagörande av hur det ska gå till. Det måste tydliggöras att stadens bolag inte kan uppnå sina energieffektiviseringsmål genom att sälja de byggnader som har sämst energiprestanda.

I programmet står att den stora utmaningen avseende omställningen till ett fossilfritt Stockholm är elektrifieringen (sidan 16). Däremot står ingenting det kanske största hindret för elektrifieringen, nämligen effektfrågan. Redan idag tvingas staden tacka nej till viktiga företagsetableringar på grund av effektbrist, t.ex. av serverhallar som hade kunnat användas för att värma upp stadens hus. Effektfrågan är med andra ord en avgörande fråga för klimatomställningen. Miljöprogrammet måste därför kompletteras med skrivningar om hur staden ska arbeta med effektfrågan.

Programmets text om ökad recirkulation av materiella resurser saknar mål om hur stadens viktiga återbruksverksamheter kan utvecklas. Det handlar om viktiga institutioner så som biblioteken där böcker lånas istället för att köpas, musikskolan där instrument hyrs istället för att köpas, kulturskolan, sportotek, etc. Detta är också oaser i samhället som inte handlar om att konsumera.

Gällande avsnittet om en ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen saknar vi en av de viktigaste åtgärderna, nämligen återanvändning och återvinning av rivningsmaterial. Vi noterar också att fossilfria byggarbetsplatser nämns, men inte fossilfri byggsektor. Utsläppsminskningarna borde inte begränsas till själva byggarbetsplatsen, utan istället omfatta hela byggprocessen.

När det kommer till avsnittet om upprätthållna funktioner och samband för biologisk mångfald i stadens blåa och gröna infrastruktur nämns anpassad naturvårdsskötsel som en mycket viktig del i arbetet. Stadens 14 stadsdelsförvaltningar ansvarar för skötseln och underhållet av stadens parker och naturmark,

inklusive naturreservaten. De stora nedskärningar som gjorts på stadsdelarna på grund av förra årets skattesänkning drabbar naturvårdsskötseln.

I programmet nämns även några punkter där staden ska verka för regelförändringar. Några viktiga regelförändringar handlar om möjlighet att miljödifferentiera trängselskatten och parkeringsavgifterna samt möjlighet att använda trängselskattportalerna till att beivra fordon som olagligt kör in i en miljözon.

Förslaget till indikatorer behöver kompletteras med följande:

- Andel beslut som ska innehålla en klimatkonsekvensanalys
- Andel upphandlingar som innehåller hållbarhetskrav
- Utsläpp, ton CO₂e från stockholmarnas konsumtion
- Andel av stadens flygresor som klimatkompenseras
- Andel energieffektiviserings- eller klimatanpassningsprojekt som använder lägre kalkylränta
- Andel återanvända massor
- Andel återanvänt byggavfall
- Påbörjat förhandling med staten om nedläggning av Bromma flygplats

Följande förslag till indikatorer behöver ändras till följande

- Totalt köpt använd energi (nettoenergi) i stadens verksamheter

Tina Kratz m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra följande

Det är glädjande att en ny Klimathandlingsplan och det tillhörande strategidokumentet Miljöprogram för Stockholm 2020 - 2030 till sist kommer till stånd. Med det sagt är det dock olyckligt att program och handlingsplan kommer så pass försenade då verksamheterna nu ges begränsad eller ingen möjlighet att inarbeta åtgärder i sina verksamhetsplaner. I princip innebär det att program och handlingsplan inte kommer att ha något större genomslag förrän 2021. Att ställa om samhället till en hållbar framtid är vår tids kanske mest avgörande utmaning, och avgör på många sätt förutsättningarna för all annan politik. Trots många goda intentioner och en mängd lovvärda initiativ tycker Vänsterpartiet att denna mest

grundläggande insikt saknas i Miljöprogrammet och att denna avsaknad tar sig uttryck i en rad konkreta ställningstaganden. Det är tydligt att detta program är en kompromiss mellan att sätta tillväxt eller hållbarhet först. Vi är positiva till en politik som förenar omställning med en hållbar tillväxt, så att människors välfärd säkras så långt det är möjligt. Det finns dock tillfällen där ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet kommer i konflikt, och en insikt om det klimatnödläge vi befinner oss i innebär att hållbarheten måste gå före i varje sådant fall. I den händelse detta innebär ekonomiska kostnader bör dessa finansieras av de som har mest tillgångar för att därmed säkerställa en rättvis och hållbar omställning. Det är denna kombination av tydligt rättvise- och omställningsperspektiv som saknas i det nuvarande programmet och därför gör att det svävar på målet på flera områden.

§ 12**Stockholm stads kemikalieplan 2020–2023**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1510

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 17 januari 2020, dnr. 1.6.1-9942/2019.

Utbildningsnämnden har fått miljöförvaltningens förslag till ny kemikalieplan för perioden 2020–2023 på remiss från kommunstyrelsen. Planen utgår från det nationella miljö kvalitetsmålet Gifrfri miljö och syftar till att förtydliga de delar i stadens miljöprogram som handlar om hur Stockholm ska bli en gifrfri stad. Planen innehåller ett antal åtgärder, sorterade på åtta områden, exempelvis information och dialog, bygg- och anläggningsmaterial och kemikaliehantering.

Utbildningsförvaltningen ser överlag positivt på kemikalieplanens utformning, målsättningar och åtgärder. Förvaltningen konstaterar att planens genomförande kommer att kräva omfattande utbildnings- och informationsinsatser, även på nivåer som inte direkt tas upp i miljöförvaltningens förslag. Förvaltningen efterlyser därför förtydliganden av vilka målgrupper dessa insatser vänder sig till. Förvaltningen konstaterar också att man redan idag arbetar aktivt med flera av den nya kemikalieplanens insatser, men att det kommer krävas ytterligare samordning och ändrade arbetssätt för att implementera den nya planen. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning, i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen, förskoleavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av svarstiden på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 13**Minska segregationen med förändrade
upptagningsområden**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/895

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 januari 2020, dnr. 1.6.1-10431/2019.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen ”Minska segregationen med förändrade upptagningsområden” från Lisa Palm och Maria Jansson (Fi) till utbildningsnämnden för yttrande. I motionen beskrivs att skolsegregationen är utbredd i Stockholm. Skribenterna menar att staden därför behöver undersöka hur upptagningsområden kan ritas om för att elever ska ha nära till sin skola samtidigt som stadens skolor i större utsträckning blir en plats där elever från olika bakgrunder möts.

Förvaltningen delar till stor del skribenternas bild av skolsegregationen i Stockholm och att det är betydande skillnader i resultat mellan skolor utifrån elevers socioekonomiska förutsättningar. avstyrker dock förslaget, eftersom förändrade skolpliktsbevakningsområden, i motionen benämnt upptagningsområden, inte kommer att minska skolsegregationen. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av grundskoleavdelningen i samarbete med avdelningen för utveckling och samordning och avdelningen för ekonomi och styrning.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 14**Missbruk och kriminalitet - socialtjänstens arbete med barn och unga, Nr 3, 2019**

Svar på remiss från Stadsrevisionen, dnr 3.1.3-90/2019

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stadsrevisionen som svar på remissen.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 januari 2020, dnr. 1.6.1-10210/2019.

Stadsrevisionen har överlämnat rapporten ”Missbruk och kriminalitet – socialtjänstens arbete med barn och unga Nr 3, 2019” till utbildningsnämnden för eventuellt yttrande.

I revisionsrapporten påtalas att det är en låg grad av integrering av stadens ANDT-program i nämndernas verksamhetsplaner. Utifrån stadens ANDT-program har utbildningsnämnden fastslagit att skolorna ska ta fram en egen handlingsplan för dessa frågor och tagit fram stöd för detta. Det framkommer också att stadsdelsnämnderna brister i uppdraget att ta fram lokala samverkansöverenskommelser med utbildningsnämnden. Förvaltningen delar revisionens uppfattning och ett arbete pågår för att säkerställa att det finns aktuella samverkansöverenskommelser i samtliga stadsdelsnämndsområden. Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stadsrevisionen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samarbete med gymnasieavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stadsrevisionen som svar på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 15**Strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1507

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 17 januari 2020, dnr 1.6.1-9458/2019.

Utbildningsnämnden har från kommunstyrelsen mottagit remissen ”Strategi för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet, för perioden 2019-2022” för yttrande. Strategin utgår från fyra övergripande prioriterade utgångspunkter som innefattar särskilt utpekade områden inom vilka vissa aktiviteter, arbetsätt och åtgärder ska äga rum på den lokala nivån.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till den föreslagna strategin och anser att den ger en god sammanfattning och innehåller relevanta ambitioner och aktiviteter för hur berörda verksamheter ska arbeta tillsammans. Det är positivt att ansvar för genomförande och uppföljning tydliggörs. Förvaltningen efterlyser samtidigt en ökad tydlighet om hur uppföljningen av strategin kan knyta an till stadens ordinarie styrsystem och övriga styrdokument. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samarbete med gymnasieavdelningen, förskoleavdelningen och avdelningen för ekonomi och styrning.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Yrkanden

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Tove Wiberg (SD) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation

Tove Wiberg (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Förslag till beslut:

1. Att återremittera förslaget om strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet
2. Att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att denna strategi är på tok för kraftlös i förhållande till de allvarliga problem som vår stad står inför och anser att den tyvärr säger en hel del om majoritetens naivitet inför situationen. I en tid då kriminella öppnar eld mot vanliga medborgare på stadens gator behöver Stockholm handlingskraftiga och effektiva lösningar som ger resultat nu.

Vi anser förvisso att staden ska arbeta förebyggande, inte minst i skolan, men det krävs framförallt skyndsamma lösningar. Strategin understryker att män står för en större andel av brottsligheten än vad kvinnor gör, men undviker att nämna att invandrare är kraftigt överrepresenterade i brottsstatistiken. I strategin står det också att ”socialt utsatta” områden är överrepresenterade och vi vet att dessa områden präglas av segregation och att det där som regel bor många människor med invandrarbakgrund.

Sverigedemokraterna invänder också mot att politiker ska inskränka i barns utveckling och könsidentitet och föreslår därför att arbetet gällande att förhindra könsnormer stryks ur strategin. Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna att strategin återremitteras för att nämnda faktorer ska kunna tas med och ligga till grund för strategin.

Särskilt uttalande

Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt nedan:

Vi ser mycket positivt på ett ökat fokus på förebyggande arbete för minska risken för att barn och ungs dras in i kriminalitet. Vi vill också lyfta skolans viktiga roll och vi ställer oss bakom

tanken om förstärkt samverkan. Samtidigt ställer vi oss frågande till hur strategin ska kunna efterlevas med hänsyn till de knappa resurser som tilldelats stadens skolor för år 2020. Budgeten är ansträngd även i stadsdelarna och vi är oroad för att det viktiga arbete som framhålls i strategin inte kommer att kunna bli verklighet. En strategi av den här sorten måste ges goda förutsättningar för att implementeras i verksamheterna, och då krävs resurser. Tyvärr finns dessa resurser inte i Moderaternas Stockholm.

Om målet med strategin ska uppnås behövs inte enbart rapporter till kommunfullmäktige utan snarare en politik som tar ojämlikheterna i Stockholm på allvar. Bostadssituationen, tillgången till arbete, förskola, en bra skolgång och en meningsfull fritid ligger enligt forskning till stor grund för barn och ungas möjlighet till en fullgod framtid. Där saknar vi ambitioner från majoriteten. Den politik som förs med borttagande av mål om att öka inskrivningsgrad i förskolan, nedskärningar, ombildningar, underskott i stadsdelsnämnderna, indragna timmar på kulturskolan och besparingar på fritidsverksamheten är kontraproduktivt till den nu framtagna strategin.

Vi vill särskilt lyfta några av utbildningsförvaltningens synpunkter på strategin, bland annat vikten av uppföljning av strategin och hur den ska knyta an till stadens ordinarie styrsystem och övriga styrdokument. Därtill vill vi framhålla det viktiga arbetet för att motverka frånvaro hos elever samt vikten av en meningsfull sysselsättning också efter skolans slut. Vi Socialdemokrater har flera konkreta förslag om utveckling av fritidsverksamheten ända från förskoleklass till årskurs nio och vår vision är en sammanhållen skoldag för alla. Liksom utbildningsförvaltningen anser vi att kulturskolan, biblioteken och föreningslivet kan spela en stor roll och att dessa verksamheter bör lyftas mer i strategin.

Det är hög tid att satsa på det socialt förebyggande arbetet och prioritera stärkta resurser för att fånga upp unga i riskzonen. Vi anser att staden ska ha en sammanhållen politik för att minska ojämlikhet, fattigdom och segregation. Bara genom reella insatser och tillräckliga resurser kan vi gå från strategier och planer till verklig förändring i människors vardag.

§ 16**Möjlighet till betyg från årskurs 4**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1907

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 20 januari 2020, dnr 1.6.1-10916/2019.

Kommunstyrelsen har remitterat Utbildningsdepartementets promemoria ”Möjlighet till betyg från årskurs 4” till utbildnings-nämnden för yttrande. Det finns idag en försöksverksamhet som började tillämpas läsåret 2017/18 som gäller betygsättning i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan. Förslaget som presenteras i promemorian innebär att begränsningen av hur många skolenheter som får delta i försöksverksamheten tas bort. Det innebär också att det är rektorn som får besluta att betyg ska sättas i nämnda årskurser och skolformer vid den skolenhet som rektorn ansvarar för.

Förvaltningen ställer sig bakom förslagets utgångspunkter och intentioner. Förvaltningen ställde sig även tidigare bakom förslaget att införa den nuvarande försöksverksamheten. Ur ett likvärdighetsperspektiv har förvaltningen synpunkter på det nu aktuella förslagets utformning, som innebär att det är varje rektor som avgör om betyg ska införas. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Yrkande

Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) framlade ett eget gemensamt förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation

Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Förslag till beslut

1. Att betyg från årskurs 4 ej införs i Stockholms stad
2. Att därutöver anföra

År 2016 inrättades en försöksverksamhet med betyg från årskurs 4 för max 100 skolor i hela landet. Vid utbildningsnämndens sammanträde den 18 augusti 2016 motsatte sig dåvarande majoritet med S, V och Mp en sådan försöksverksamhet med hänvisning till att det inte är en god idé med betyg i lägre årskurser än årskurs 6. Beslutet från utbildningsnämnden blev således att försöksverksamheten ej skulle införas i Stockholm.

Förutom att belägg saknas för att betyg i tidigare årskurser leder till bättre skolresultat, saknas också en fullständig utvärdering av den genomförda försöksverksamheten. Skolverkets utvärdering av betyg från årskurs 6 tyder på ett större fokus på kunskapsutveckling, men att det dock inte lett till att fler elever faktiskt får stöd att utveckla sin kunskap. Därtill uppger 77 procent av lärarna att eleverna är mer stressade på grund av betygen. Utbildningsförvaltningen skriver också i sitt tjänsteutlåtande att tidigare betyg påverkar olika grupper på olika sätt. Högpresterande elever och flickor motiveras av betygen i högre grad än lågpresterande elever och pojkar.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, konstaterar i sitt remissvar att det är skolhuvudmannen som har ansvar för resultat och en likvärdig bedömning vilket gör att det lämpligen är huvudmannen, inte rektorn, som bör besluta om betyg i årskurs 4 ska ges eller ej. Denna ståndpunkt delar vi. Även utbildningsförvaltningen konstaterar att om remissens förslag blir verkligen kommer vissa skolor att ha betyg från årskurs 4 och andra inte, något som förvaltningen inte anser är förenligt med en likvärdig skola. Förvaltningen skriver vidare att ”detta riskerar istället att ytterligare sortera elever och elevgrupper vid sökande av skola och att bli ännu en faktor som bidrar till homogeniserade skolmiljöer.”

Vi anser att betyg från årskurs 4 ej ska införas i Stockholms stad. I det fall Miljöpartiet i Stockholm har ändrat ståndpunkt sedan beslutet år 2016 och majoriteten ställer sig bakom remissen, anser vi att det är av största vikt att kommunen står

upp för likvärdighetsprincipen och inte inför ett system som bidrar till ökad skolsegregation. Därför bör Stockholm, i likhet med SKR:s förslag, besluta att det inte ska vara upp till enskilda skolor att besluta om införandet av betyg från årskurs 4. Det ansvaret ska vila på huvudmannen. Det handlar om ansvar för ett sammanhållet system, långsiktighet och likvärdiga bedömningar i hela staden. Bara så blir det tydligt för stadens invånare och väljare vilket betygssystem som råder i staden. Stockholms skolor ska präglas av stabilitet och långsiktighet.

§ 17**Motion om gratis mensskydd i skolan**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/874

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 20 januari 2020, dnr. 1.6.1–10426/2019.

Utbildningsnämnden har fått ”Motion om gratis mensskydd i skolan” på remiss från kommunstyrelsen. I motionen föreslår Lisa Palm (Fi) att utbildningsnämnden får i uppdrag att tillse att stadens grund- och gymnasieskolor tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever.

Utbildningsförvaltningen menar att det med den föreslagna insatsen inte automatiskt följer att eleverna blir mindre obekväma och det är inte tydligt hur gratis mensskydd minskar stigmatisering av menstruation. Förvaltningen anser därför att det inte är aktuellt att utbildningsnämnden får i uppdrag att tillse att stadens grund- och gymnasieskolor tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen, avdelningen för ekonomi och styrning och avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av svarstiden på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 18**Motion om sexlyft i Stockholms skolor**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/733

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 20 januari 2020, dnr. 1.6.1–10422/2019.

Utbildningsnämnden har mottagit ”Motion om sexlyft i Stockholms skolor” på remiss från kommunstyrelsen. Lisa Palm (Fi) skriver i motionen att hon vill att utbildningsnämnden får i uppdrag att göra en översyn av sex- och samlevnadsundervisningen i Stockholms skolor samt får i uppdrag att genomföra en kompetenssatsning i sex och samlevnad med fokus på samtycke och sexuella rättigheter.

Utbildningsförvaltningen instämmer i att stödet till utvecklingen av skolornas sex- och samlevnadsundervisning är viktigt och genomför därför flera kompetensutvecklingsinsatser. Mot bakgrund av det pågående arbetet ser förvaltningen inte behov av att genomföra en översyn av sex- och samledningsundervisningen eller att förändra omfattningen och inriktningen av de kompetenshöjande insatserna. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänste-utlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen, avdelningen för ekonomi och styrning och avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 19**Skolinspektionens föreläggande efter tillsyn av kommunal
grundsärskola i Stockholms kommun****Beslut**

1. Utbildningsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som svar på föreläggandet.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 januari 2020, dnr. 1.4.2-11027/2019.

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av den kommunala grundskolan i Stockholms kommun. Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet för grundskolan. Skolinspektionen har förelagt Stockholms kommun att senast den 7 februari 2020 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Förvaltningen redovisar i tjänsteskrivelsen de åtgärder som är vidtagna och som kommer att vidtas för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet gällande grundskolan. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet till Skolinspektionen som svar på föreläggandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som svar på föreläggandet. Beslutet justeras omedelbart med anledning av ärendets svarstid.

Beslutsgång

Ordföranden förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

§ 20

Prövning av rektors beslut om omedelbar avstängning av elev på Kungsholmens västra gymnasium

Beslut

Beslutet publiceras inte.

§ 21

Prövning av rektorns beslut om omedelbar avstängning av elev på Kungsholmens västra gymnasium

Beslut

Beslutet publiceras inte.

§ 22

Prövning av rektors beslut om omedelbar avstängning av elev vid S:t Eriks gymnasiesärskola

Beslut

Beslutet publiceras inte.

§ 23

Övrigt

Inga övriga frågor.